

Om f inte är större än eller lika med noll och $\iint_{\Omega} f(x,y) dx dy$ divergerar så kan det hända att enkla integralerna existerar:

Ex 9.15: $\iint_{\Omega} x e^{-x^2} dx dy$ där

Dubbelintegralen är divergent för

$$\begin{aligned} \iint_{\Omega} |x e^{-x^2}| dx dy &= 2 \int_0^{\infty} \left(\int_0^{\infty} x e^{-x^2} dx \right) dy = 2 \int_0^{\infty} \left[\frac{1}{2} e^{-x^2} \right]_0^{\infty} dy \\ &= \int_0^{\infty} dy = \infty \end{aligned}$$

men vi har

$$\int_0^{\infty} \left(\int_{-\infty}^{\infty} x e^{-x^2} dx \right) dy = \int_0^{\infty} \left[-\frac{e^{-x^2}}{2} \right]_{-\infty}^{\infty} dy =$$

$$= \int_0^{\infty} 0 dy = 0.$$

Ex/öv: Beräkna

$$\int_{-\infty}^{\infty} e^{-x^2} dx = \sqrt{\pi}$$

Lösning: $\left(\int_{-\infty}^{\infty} e^{-x^2} dx \right)^2 = \left(\int_{-\infty}^{\infty} e^{-x^2} dx \right) \left(\int_{-\infty}^{\infty} e^{-y^2} dy \right)$

$$= \int_{-\infty}^{\infty} \left(\int_{-\infty}^{\infty} e^{-x^2-y^2} dx \right) dy = \iint_{\mathbb{R}^2} e^{-(x^2+y^2)} dx dy$$

$$= \int_0^{2\pi} \int_0^{\infty} e^{-r^2} r dr d\varphi = \int_0^{2\pi} \left(-\frac{1}{2} e^{-r^2} \right) \Big|_0^{\infty} d\varphi = \frac{2\pi}{2} = \pi$$

Trippelintegraler

Definieras som tidigare
med Riemannsummor

$$S_i = \sum_{h,k,l} f(\xi_h, \eta_k, \zeta_l) \Delta x_h \Delta y_k \Delta z_l$$

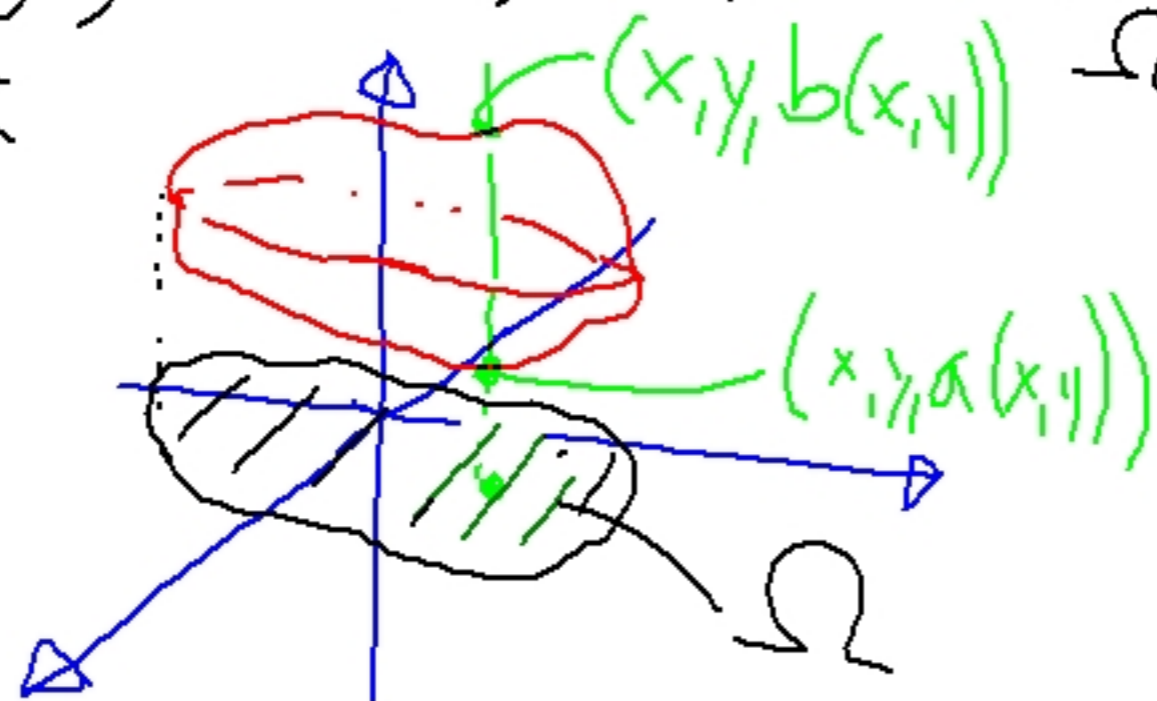
$$\iiint f(x,y,z) dx dy dz = \lim S_i$$

*
där gränsvärdet tas över allt
finare indelningar.

V : kan beräkna volymen
hos kroppen K med en trippelintegral

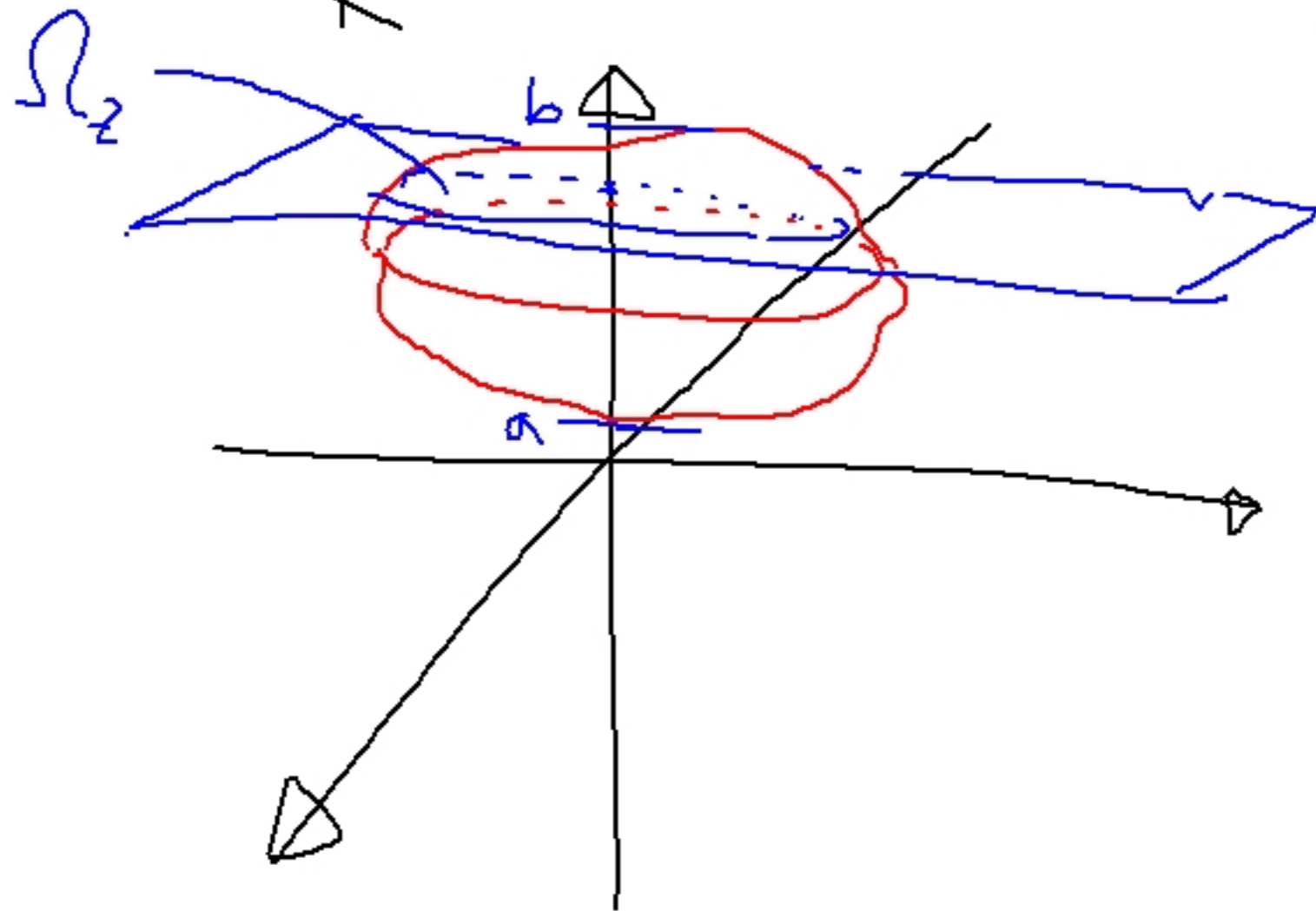
$$\iiint_K dx dy dz.$$

Sats:
$$\iiint_K f(x,y,z) dx dy dz = \iint_{\Omega} \left(\int_{a(x,y)}^{b(x,y)} f(x,y,z) dz \right) dx dy$$

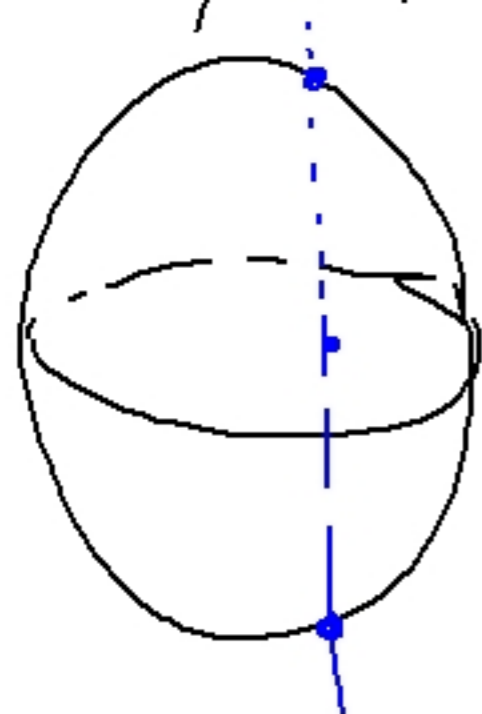
man kan också ta z-integralen
ytterst

$$\iiint_{\Omega} f(x, y, z) dx dy dz = \int_a^b \left(\iint_{\Omega_z} f(x, y, z) dx dy \right) dz$$

Ex/övning: Beräkna volymen
hos en klotet $x^2 + y^2 + z^2 \leq 1$.

$$\iiint_{x^2+y^2+z^2 \leq 1} dx dy dz = \iint_{x^2+y^2 \leq 1} \left(\int_{-\sqrt{1-x^2-y^2}}^{\sqrt{1-x^2-y^2}} dz \right) dx dy$$

$$= \iint_{x^2+y^2 \leq 1} 2\sqrt{1-x^2-y^2} dx dy =$$

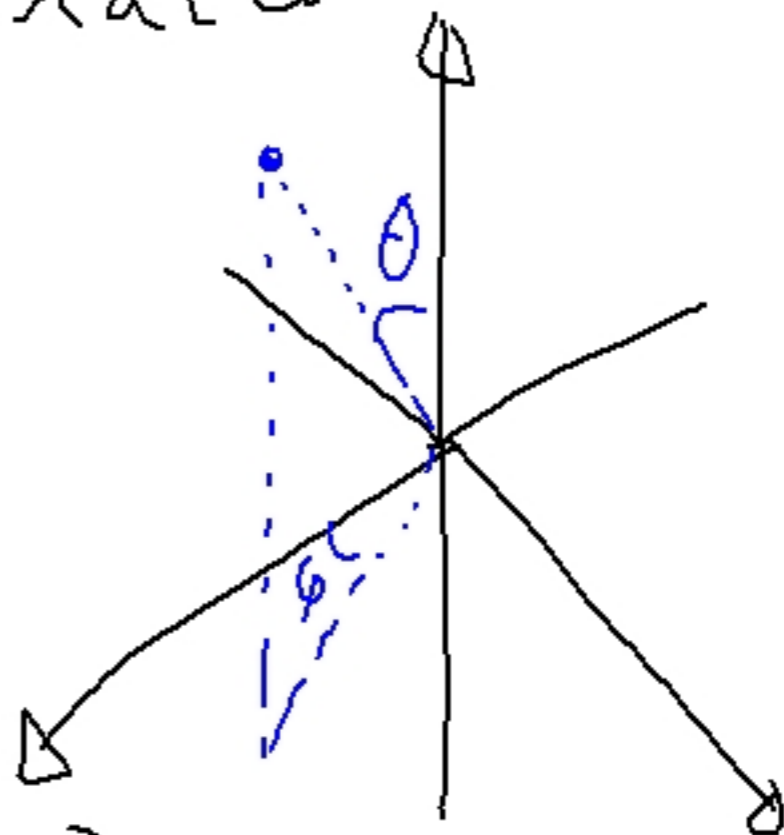
$$= \int_0^{2\pi} \int_0^1 2\sqrt{1-r^2} r dr dy =$$

$$= 2\pi \int_0^1 2\sqrt{1-r^2} r dr = 2\pi \left[(1-r^2)^{\frac{3}{2}} \left(-\frac{2}{3}\right) \right]_0^1 =$$

$$= \frac{4\pi}{3}$$

Sfäriska koordinater

$$T: \begin{cases} x = r \cos \varphi \sin \theta \\ y = r \sin \varphi \sin \theta \\ z = r \cos \theta \end{cases}$$

$$|\det J_T(r, \varphi, \theta)| = r^2 \sin \theta$$

SATS:

$$\iiint_K f(x, y, z) dx dy dz =$$

$$= \iiint_{K'} f(x(u, v, w), y(u, v, w), z(u, v, w)) \left| \det J_T(u, v, w) \right| du dv dw$$

där T tar K' till K .

Ex/övn: Beräkna volymen hos enhets-
klotet mha sfäriska koordinater.

$$\iiint |\det J_T(r, \varphi, \theta)| dr d\varphi d\theta =$$

$$\int_0^\pi \left(\int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 r^2 \sin \theta dr \right) d\varphi \right) d\theta =$$
$$\int_0^\pi \left(\int_0^{2\pi} \left[\frac{r^3}{3} \sin \theta \right]_0^1 d\varphi \right) d\theta = \int_0^\pi \frac{2\pi}{3} \sin \theta d\theta =$$
$$\left[\frac{2\pi}{3} (-\cos \theta) \right]_0^\pi = \frac{2\pi}{3} + \frac{2\pi}{3} = \frac{4\pi}{3}$$